

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;
Correspondențele
să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

In jurul demisiei bar. Conrad.

Sibiu, 8 Decemvrie n.

Demisia generalului de infanterie, acum inspector de armată, Conrad de Hötendorf, din postul însemnat de șef al statului major în armata austro-ungară, formează și acum, și poate va forma încă multă vreme, obiect de discuție în presa dela noi și în presa din străinătate.

Păreră generală e, că retragerea baronului Conrad, întâmplată în împrejurările cunoscute, e o lovitură gravă pentru ministrul nostru de externe, contele Aehrenthal, care mult nu va mai putea rămânea în postul său de astăzi.

Astfel demisia baronului Conrad ar avea de urmărire o nouă demisie, a contelui Aehrenthal, a cărui învingere, raportată de astădată asupra șefului de stat major, e cam fatală pentru el, căci el e un învingător — învins.

Se vorbea și de demisionarea ministrului de război, a generalului Altenberg, care s'ar fi declarat solidar cu fostul șef al statului major, baronul Conrad, dar într'o audiență avută zilele trecute la palat, Maiestatea Sa, Monarhul, l'a asigurată de nemărginita sa încredere, și astfel ministrul de război rămâne încă la postul său. Și va rămânea în post și ministrul de externe, contele Aehrenthal, până nu se limpezește situația în politica externă, — turburată și cu concursul său, — iar atunci va pleca și el. — *Va trebui se vorbi de demisionarea* ministrului de război, a generalului Altenberg, care s'ar fi declarat solidar cu fostul șef al statului major, baronul Conrad, dar într'o audiență avută zilele trecute la palat, Maiestatea Sa, Monarhul, l'a asigurată de nemărginita sa încredere, și astfel ministrul de război rămâne încă la postul său.

Pașirea energică a viitorului nostru Monarh în chestia aceasta a provocat păreri deosebite. Se susține de o parte, că nu e bine să a' amestecat Moștenitorul de tron într'o afacere atât de delicată, fiindcă bine din partea Monarhului, singur îndreptățit se dispună, așa cum crede că e bine, căci făcând așa, cum a făcut, se ridică deasupra Monarhului, și se ține îndreptățit să critice și se desaprube iertărilor prealalte. De altă parte înțelegem că e bine, dacă Moștenitorul de tron dă semne de proprie voință și gândire, pentru că prin aceasta deșteaptă speranța în supușii săi de mai târziu, că va fi cu totul independent de alte păreri în acțiunile și fapăturile sale, ca viitor Monarh, și nu se va lăsa se fie influențat și condus de nime! Iar un astfel de Domnitor, e de neprețuit!

Cei dela noi, — înțelegem presa maghiară, — inclină spre părerea primă, și nu sunt mulțămiiți cu atitudinea Moștenitorului de tron, afa-bilă din cale afară față de generalul Conrad, și ostentativă față de ministrul de externe Aehrenthal. Și nu sunt mulțămiiți, pentru că se tem, că viitorul nostru Monarh va pași și în alte chestii tot cu energia dictată de mintea și conștiința proprie, pe care a folosit-o în chestia cu generalul Conrad!

Iată de ce, cum se pronunță în chestia aceasta unul din cele mai

mari ziare maghiare: „Budapesti Hirlap”, vorbind, firește, mai mult între șire, dar, așa, ca totuși se înțeles:

„Inercarea Moștenitorului de tron de a da splendoare retragerii baronului Conrad, aruncă o lumină îngrozitoare asupra nesiguranței în care trăim și în care se află cele mai înalte interese de stat ale noastre. Războiul și pacea sunt atârnatore de un fir de păr; și se pare, că o pasiune, ori un capriț, poate se devină isvorul unor îngroziri sângeroase. o mare de sânge și de lacrimi. Militarul se amestecă în politică și vrea să se ridice desupra factorilor constituționali și responsabili; și atunci, când în urma întâmplării, în urma împrejurărilor, create de situațiunea esternă, e silit se cedeze și să se retragă, *cea mai înaltă putere militară, cunoscută astăzi în monarhie, se pune pe partea militarului împins la o parte, cu o ostentativitate, care pune lumea în mirare.* Ca militar ascultător, cedează constrângerii; dar în sufletul său, în gândirea sa, în părerea sa, nu cedează și nu se supune! Trebuie să se facă alegere, între Aehrenthal și Conrad, și în mod demonstrativ se spune, că se regretă îndepărtarea șefului de stat major, și că ministrul de externe nu e încă abandonat numai din motivul, că nu se poate abandona, în urma încordării situației esterne!

Cu tot dreptul s'ar putea pune întrebarea, că ce se întâmplă cu contele Aehrenthal, dacă nu purta Italia război cu Turcia, și ce se va întâmpla cu el atunci, când va înceta acest război periculos? Dar mai poate fi pusă și o altă întrebare: ce poate face în oficiul său un astfel de ministru de externe, care e spus la atacuri grele dela loc înalt, ca contele Aehrenthal? Are și poate avea, — după vestitul comunicat, — ministerul de externe în lumea politică autoritatea necesară pentru conservarea cu succes diplomatic a intereselor monarhiei noastre? Diplomația lumii întregi poate vedea, că contele Aehrenthal nu mai are siguranța și viitorul care împrumută puterea, pentru că e evident, că la prima ocaziune bine venită îi va da drumul *puterea*, care acum n'a voit să jertfească pe Conrad“.....

Sunt alese cuvintele pe cari le folosesc domni dela ziarul numit, și totuși ies din ele destul de bine la iveală împunsăturile îndreptate în contra Moștenitorului nostru de tron. Cetitorii își pot închipui apoi, cum scriu celelalte ziare maghiare, cari nu și prea aleg cuvintele!

Și toate rezonază într'un fel: Dacă acuma face Moștenitorul de tron astfel de lucruri, ce va face când va ajunge Domnitor? Dacă acuma vrea se fie mai mare decât Monarhul, cum va fi ca Monarh?

Noi însă zicem, că bun și drept Domnitor are se fie acela, care și are propriul său mod de gândire, de simțire și de judecată, pentru că asupra lui nu pot se influența, nici oamenii, nici interesele acestora, ci judecata sa are se fie isvorată nu-

mai din simțul curat de dreptate, cultivat în inima sa nobilă. Să nu ne spărim deci și se nu privim cu groază la viitorul ce ne așteaptă, ci cu cea mai deplină încredere, simțindu-ne fericiți, că avem un Moștenitor de tron cu voință proprie și cu judecată proprie. Iar ceice totuși se tem de aceste frumoase însușiri ale Alteței Sale, Arhiducelui Francisce Ferdinand, nu fac alta decât recunosc, că *au motiv* să se teamă de dreptatea viitorului nostru Monarh.

„E sigur viitorul poporului săsesc?”

Un dintre Sașii cei mai reșenați, cu numele Dr. H. Siegmund, caută să dea un răspuns hotărât întrebării de mai sus, într'un articol din „Volkskalender“ pe 1912, un călindar întocmit pentru poporul săsesc din Ardeal. Cumpănind cu răceala rigidă săsească toate momentele vieții poporului săsesc, ajunge la concluzia, că viitorul Sașilor este cât se poate de *nesigur*. Pe lângă celelalte mărturisiri puține de natura acesteia, constatarea autorului articolului amintit este o dovadă mai mult, că de fapt înșiși Sașii sunt conșinși, că temelia vieții lor e șubredă și temerea de peire îndeamnă pe frunțași să strige cu glas de desperare poporului: „*înmulțiți-vă, sporiți-vă*“. Proverbul românesc însă adevărat de veacuri, că: „de ce te temi nu te trece“, își va adevăra temeinicia cu siguranță asupra „iubiților nostri confrăți“.

Iată articolul amintit:

„Noi Sașii toți ne iubim poporul, iubim și prețuim limba săsească, cugetul și inima săsească, obiceiurile și moravurile săsești — cu tot“, — avem multe puote și ni le omuțăm b'ne. Le iubim cu atât mai mult cu cât știm, că istoria poporului săsesc este plină de lupte eroice cu tot felul de dușmani. Dar rezultatele de până acum s'au nu ne ispitesc la prea mare încredere și trăndăvie. Căci ce ști, nu există omnia elemente întunecate, cari rod la rădăcina arborelui nostru de viață, până ce dint'o dată acesta pornește să se usuce, începând dela vârf, și sfârșitul va fi inevitabil în fața tuturor. Și se pare, că areva catastrofa pățește mereu înainte, de nu ne va succede să îi resistăm cu energie. Noi însă nu vom și nu vom despera, ori ne vom arunca în focul luptei pentru poporul nostru, armași cu tradiționala noastră circumspecție (!), vâjgoșie și perseverență.

Și de unde ne amenință primejdia?

Un popor se osebăște de celelalte p' in limba, obiceiurile, istoria și moravurile sale. Religia adesea îi dă pecetea individualității. Copiii noștri, dacă își vor oita (verlernen) limba maternă, nu vor mai fi Sași. Insușindu-și alte moravuri în tot cazul își pierd și limba și și caracterul de Sași. Pentru noi Sașii biserica evang. e de veacuri legătura cea mai trainică. Ne amenință prin urmare din partea aceasta vre-o primejdie? De, de sigur, pentru că din toate părțile influențază o'emeente străine, cari noistră, religia noastră, obiceiurile și religia noastră. Iar acestea numai așa se vor putea zădărnici, dacă le vom ținea noi înșine cu toată tăria și le vom menaja. Ne amenință moartea culturală nu ne poate înșapănta; cel mai bun mijloc de apărare e *simțul nostru curat săsesc*.

Fiecare popor îl constăue membrii săi. Trebuie să moare prin acestia, crește cu numărul acestora și e puternic prin puterea acestora.

Războaiele distrugătoare pot nimici popcazile de desăvârșire. Așa erau răs-

boalele vremurilor trecute, căci numai prin nimicirea vrășmeșului își putea învingătorul acoperi exigențele de trai din țara cucerită.

Dar dacă mor an de an mai mulți decât se nasc, atunci poporul respectiv cu încetul pier. Și dacă îl consumă și emigrarea, atunci peirea i-se accelerează. Cum stăm noi? Năsoții nostri în cuprinsul bisericii noastre au întrecut pe cei morți în 1906 cu 1672 suflete, în 1907 cu 1593, în 1908 cu 1779 și în 1909 cu 1758 suflete. În punctul acesta n'am sta chiar rău, cu toate că ar putea și ar trebui să stăm și mai bine. Astfel deci oad pe o mie de suflete săsești în 1909: 28—36 nașteri, pe când la nemții din Germania 36.1, în Austria 37.1, în Ungaria 40.4. În 1909 au emigrat 2800 Sași, s'au întors 980, o pierdere de 1820 suflete. În comparație cu năsterea prin urmare am perdat în anul 1909: 62 suflete. Deoarece însă în cursul anului s'au produs diferite flucuații, nu vom considera numărul acesta chiar de mai.

Dar ceea ce e sigur, numărul de mai sus ne atrage atenția asupra unor împrejurări, cari pot abat, ba au început deja să abată asupra poporului săsesc *moartea numerică*. În punctul acesta să avem mare precauțiune.

Un popor e sănătos numai până când și membrii lui s'unt sănătoși. Sănătatea însă și vigoarea s'ngurătorilor se validează numai p' temeiul *insușirilor moștenite*. Cel oioplit din material bun suportă cu ușurință lovitură sorții, căora ceal născut din părinți slabi trebuie să suie.

O boală fără leac (Krebschaden) în poporul nostru este sistemul de doi copii, care se pare înrădăcinat în toate comurile săsești, se înțelege în diferite proporții.

Pe lângă aceasta o mare p'gubă pentru materiile sporirii omenăști, în cari zao însușirile fizice și sufletăști ale urmașilor nostri, o constituie venitul sifilului, al tuberculosei și al alcoolului. Intrebării, că oare este poporul nostru amenințat de moartea rassei, deoamdata nu-i putem da răspuns hotărât, deoarece ne lipsesc datele concrete. În tot cazul însă sistemul de doi, sifilul, tuberculosa și alcoolul sunt oțuși și poveri, cari în sfârșit pot să ne devină periculoase.

Privind acum poporul săsesc ca un întreg corp viu, trebuie să vorbim și de moartea trupească, atunci când de ex. tagma meseriilor, sau a tuncarilor, sau alta parte de mare însemnatate vitală e îmbolnăvită, încât viața întregului stagnează. Emigrarea și sistemul de doi copii dovedesc deja o mare boală în trupul pop. săsesc. Vindecarea e grea și reclamă timp îndelungat, așa că trebuie fără îndoielă să reconoaștem în punctul acesta o oiază se iasă. Cu toate acestea avem în toate părțile elemente pentru paralizarea pericolului, cari dau semne de viață și în urmare putem trece gândul morții trupești în planul al doilea.

Pierde un popor în urma influiențelor esterne, ca de es. în lupta pentru gl'ia o buoată de pământ două alte, atunci îl pândesc moartea spațiului (Raumtod). De prezent moartea aceasta s'au așezat larg în calea noastră a Sașilor și ne provoacă la luptă de împotrivire. Iată cum ne pierdem pământul de sub picioare. În cei trei ani din urmă n'au cucerit Sașii decât numai în două comune pământul dela Români, în schimb în 23 comune au perdat în favorul Românilor. Pierderea întregă face 263 jug. 1503 stân-jini. De va merge aceasta tot așa înainte, ejurge poporul nostru în cea mai mare primejdie, căată vreme înțregă de proprietatea lui se ridică atia la un milion de jugăte.

Din acest, deși puține și fugitive con- siderații putem vedea, că *viitorul poporului săsesc deoamdata nu-i sigur*, pentru că ne face pământul de sub picioare.

Să nu desperăm însă. Ne curoaștem primejdia, iar energiile noastre stent în orând se vor desmetoi și se vor validate în plus putere. O condiție de cea mai mare însemnatate este însă, să ne ajutorăm reciproc în economie, comerțiu, în industrie, și o' simțim în ileri. Tinerimea trebuie să ni-o creștem în spiritul acesta. Tre-

bue să fim însă uniți și în tendința pentru conservarea și sporirea pământului săsesc. De aceea să-și țină fiecare Sas de sfântă datorință, nu numai în vorbe, ci și în fapte, a împlini porunca: „Ține-ți strâns pământul, ca să-ți sporești și ajută în tendința aceasta pe fiecare conațional al tău, chiar și atunci, când acesta ț-ar fi adversar sau antipatie.” (tr. ss.)

Din protopresbiterate.

Conferența preotească a tractului Mediaș.

Conferența preotească a tractului Mediaș s'a ținut în 31 Octombrie v. a. o. în centrul protopopiatului și cu programul publicat mai înainte în foaia noastră. Obicinuți, ca în trecut, cu deschiderea conferenței după slujba sf. liturgii, preoțimea nu s'a putut întruni deja la 8 ore, ci abia pe la 10. În schimb însă a luat parte, cum rar se întâmplă, toți preoții tractului afară de unul singur.

Cuvântul de deschidere a păr. protop. *Mircea* a scos la iveală importanța conferențelor preoțești, pentru cari s'a manifestat și grija P. V. Consistor prin întocmirea unei noi instrucții, care la rândul ei introduce ca normă generală împărțirea tractelor în cercuri religioase menite a fi un însemnat sprijin în activitatea noastră pastorală. După deschidere se numește verificatori păr. V. Isailă și Z. Sas, iar notar subscribul.

Rezoluția P. V. Consistor privitoare la hotărârile conferenței anului trecut s'a luat spre știre cu singura observare asupra diurnelor dela aceste conferențe. P. V. Consistor a socotit, că nu se cuvine preoțimii diurnă și cheltueli de dram pentru participarea la conferențele anuale, dar preoțimea tractului și-a luat voce a supune de nou chestia deliberării P. V. Consistor în baza următoarelor motive: 1. fiind obligată participare, obligământul deja învalvă în sine și îndreptățire... la diurnă; 2. învățătorilor ca și preoților catheți aceleași P. V. Consistor, în urma concluzului sinodal din anul trecut, prin circulara nr. 1846 școl. stabilește 5 coroane diurnă, plus cheltuelile de drum, deși și învățătorii încă se înfrunesc tot pe un a-și spori cunoștințele, ca la vreme să-și poată împlini misiunea, ca și preoții, cărora se deosebește această îndreptățire, și 3. V. Consistor dela Oradea-mare în meritul aceluiași chestiuni a statorit pentru fiecare preot participant diurnă și viatic 12 cor. (conf. Rev. teol. nr. 10—11 a. o.)

Ce e drept și echitabil știerea și pentru alții, e cuviincios și pentru noi. Socotim chiar, că o normă generală se putea da și în această privință prin noua instrucție, care cu multă părere de rău constatăm nu va așeza conferențele pe drumul sigur al progresului, ci mai curând le face staționare, reducând chiar avântul din unele tractate, unde aceste întruniri anuale erau mai înaintate decum se contempează acum. Fragmentar am mai spus ieri-colo cum ar trebui organizate aceste conferențe, pentru ca să răspundă nevoilor vremilor de acum. Aci fac numai constatarea, că instrucția din vorbă nici acum nu ne îngăduie dreptul de element conducător în biserică și nu ne dă posibilitatea de a ne putea pronunța asupra tuturor chestiunilor și problemelor, ce igită viața bisericăască și prin aceasta nu ne îngăduie o influență mai pronunțată nici în biserică preoți fiind, ceea ce înseamnă că noi suntem și în casa noastră străin. Voi avea prilejul să arăt în special scaderile instrucției în legăturile cu stările bisericăști morale și materiale din arhidieceză, asupra cărora s'a stărnit o largă discuție prin tractarea în conferențe a celor două pastorale arhieresti: 1. „Sfaturi arhieresti” și 2. „Pastorală pentru conferențele preoțești”. La noi asupra celei dintâi au raportat păr. I. Fodorean, apoi părintele T. Stanciu pe larg; iar asupra celei de a doua păr. Z. Popa. Dar conferența din toată discuția lungă și destul de aprinsă n'a fixat nimic, nici părerile raportorilor nu le-a marcat, lăsând astfel deschise o seamă de chestiuni și probleme de cea mai mare importanță, atât pentru progresele bisericăști, cât și pentru soarta noastră, dela care ori cât de idealist am fi, totuși se condiționează în chip hotărâtor munca noastră de păstorie.

Conferența a mai debătut și stabilit un statut pentru reuniunile femeiești prin parohii. Tot asemenea a votat un regulament pentru înființarea unei biblioteci tractuale, preotească, acceptând în teză generală regulamentul pentru bibliotecile pedagogice tractuale. Propanerile: 1. ca pe viitor între temele designate pentru conferența anuală să se dea locul cuvenit și unei teme din domeniul științei teologice. 2. Conferența să îngrijască, respective cel ce se simte mai chemat să se însusine de duhovnic tractual, rămânând însă libertatea alegerii, și 3. Comisia perma-

nentă — deci cei 2 preoți — să nu se mărginească numai la stabilirea programului conferenței viitoare, cum prevede instrucția, ci să aibă datoria a da mână de ajutor păr. protopop și în esecutarea hotărârilor conferenței anterioare și să ajute chiar la îndrumarea vieții bisericăști a tractului în legătură cu oficial nostru, — se trimite spre studiere și rezolvire comisiei permanente, în care au fost aleși preoții Z. Sas și P. Morușca.

După obiceiurile formalități conferența s'a încheiat.

Preotul P. Morușca
notarul conferenței.

Conferența preotească din tractul Murăș-Oșorhei.

Vișasău, 12/25 Noembrie.

Conferența preotească a tractului Murăș-Oșorhei s'a ținut în anul curent în 18/31 Octombrie în comuna Murăș-Orba.

Conferenței i-a premers serviciul divin celebrat de preoții Ștefan Stoicoviciu din Murăș-Cristur, Teodor Muica din Sângeorgiu-de-pădure și George Branea din Vișasău. După serviciul divin s'a slujit parastas pentru odihna sufletelor adormiților stitori și binefăcători, precum și a preoților răposați ai comunei. După terminarea serviciului divin preotul Teodor Muica din Sângeorgiu-de-pădure a rostit o predică cu text din evanghelia zilei, ascultată de credincioșii comunei, cari se aflu în număr mare la sfânta biserică cu multă atențiune.

De aici am mers la școală, unde dl protopresbiter Ștefan Russu prin o vorbire scurtă deschide conferența preotească.

Dintre membrii conferenței au lipsit 4 preoți, dintre cari doi și-au înaintat senza, iar doi fără senza. Aceștia au fost pedepșiți conform statutelor, în favorul fondului protopresbiteral.

Urmând constituirea, se alege notar Partenie Matei, iar bărbai de încredere Ștefan Stoicoviciu și Dumitru Vidrișhin.

Se discută apoi asupra serviciului divin și asupra predicii. După discuție se constată, că serviciul divin a fost destul de bine succedat, precum și predică.

La ordinea zilei era pusă lucrarea preotului Alexandru Oitean d'n Medefalău asupra temei: „Despre conviețuirile nelegiuite și măsurile ce sunt a se lua pentru delăturarea lor”, dar fiind absent părintele Oitean, nu s'a citit.

Să hotărâște, ca în viitor, când cineva e împedecat a lua parte la conferență, să-și trimită lucrarea dlui protopresbiter înainte de ținerea conferenței, ca să poată fi citită prin altul.

Tema despre „Patima beției și mijloacele de delăturare”, lucrată de părintele Petru Popp din Cerghidul-mare, a fost ascultată de toți membrii conferenței cu multă atențiune.

Urmează mai multe rezoluțiuni consistoriale, cari se iau spre știre. Discuție se încheie numai asupra concluzului neaprobant de P. V. Consistor arhidiecezan cu privire la diurnele preoților la conferențele preoțești. S'a hotărât să se pună chestia în discuție în sinodul protopresbiteral, eventual să fie dusă la sinodul arhidiecezan, apoi și la congresul național-bisericăesc.

În urmă își prezintă fiecare preot raportul său despre felul cum a îndeplinit cele 12 puncte din sfaturile arhieresti, cari rapoarte se predau preotului Dumitru Vidrișhin, ca la conferența proximă să vină cu un raport general asupra lor. La dorința mai multor preoți, presidiul dispune citirea a două rapoarte și anume, a celui mai bătrân și a unui mai tânăr preot. Astfel se citește rapoartele părintelui Nicolae Motora ca mai bătrân preot și a părintelui George Branea ca mai tânăr.

Urmează proiectul despre „Organizarea preoților în grupuri religioase”, prezentat de către preotul Pavel Suciu din Gernesisig. Se primește.

În sfârșit se vizitează arhiva preotului local Dimitrie Sângeorgeanu, care se află în cea mai perfectă ordine.

Eshauriat fiind programul, P. Olor. Domn protopresbiter mulțamește preoții pentru dragostea și iubirea arătată față de conferența preotească și declară conferența de închisă.

După conferență ne-am adunat la masa bogată a părintelui local, unde nu au lipsit nici toastele. Primul toast l-a rostit P. O. Domn protopresbiter intru sânatatea Escelenței Sale D'nei Arhiepiscop și Mitropolit Ioan. A toată apoi părintele Pavel Suciu pentru domnul protopresbiter, părintele Nicolae Motora pentru iubirea ce trebuie să existe între preoți, în sfârșit părintele George Branea pentru doamna preotească din loc și mama dsale, preoteasa din Petea, cari au ostenit pentru noi.

După p-ancz fiecare s'a grăbește spre casa lui, cu dorul de a munci și mai mult și mai bine în viitor în via Domnului.

G. Branea
preot ortodox.

Conferența preotească din tractul Devei.

Preoțimea tractului Deva s'a adunat în 24 Octombrie (6 Noembrie v) a. o. în orașul Deva, unde și-a ținut obiceiuita conferență tractuală.

Conferenței i-a premers serviciul divin cu invocarea Dohului Sfânt oficiat de parohul Petru Mihuț din Hondol, iar în locul priceșnei s'a rostit o predică despre rugăciune de parohul Al. Stoica din F. z. ș.

După serviciul divin ne-am întrunit cu toții la școala noastră confesională, unde P. O. D. protopresbiter Dr. I. Dobreschide sedința prin o cuvântare potrivită, arătând necesitatea ardentă pentru preoțime de a se cultiva tot mai mult prin lectură teologică și profană pentru îndeplinirea cu tot mai mult efect a misiunii sale. Încheie, arătând scaderile privitoare la munca preoțime și îndeamnă a lucra cu tot mai mult devotament și râvnă la întărirea și înaintarea bisericăști străbune.

Urmează constituirea. Se alege notar Emilian Sincă, paroh în Căminel-de-joz, iar bărbai de încredere G. Gilă, paroh în Bacia și Al. Pătrău, paroh în Cherges.

Cetindu-se apelul nominal se constată, că toți sunt prezenți afară de 3.

Se pune la ordinea zilei discuția asupra serviciului divin și a predicii, cari se declară de reușite.

Se dă citire din partea presidiului unor ordine și circulare consistoriale. Înființarea unei foi populare sub egida bisericăști, se aprobă și se decide, ca să fie de cuprins religio-moral și economic cultural. Să fie totodată și ilustrată cu chipuri și scene biblice de natură educativă.

Parohul G. Copos citește operatul său „Prin ce mijloace s'ar putea delătura din biserică obiectele și obiceiurile contrare ritualului nostru ortodox?” Conferența, fiind tem. bine lucrată, o declară de deplin succedată. În legătură cu aceasta se decide a se îndemna poporul ca nimic să nu cumpere pe sama bisericăști fără știrea și învoirea preotului și se îndatorează oficialul protopresbiteral a interveni pe la librăriile noastre ca să editeze prețurante ilustrate despre lucrurile bisericăști ortodoxe și acelea să se trimită oficiilor parohiale pentru eventuale comande.

Prezidențial prezentă un raport general despre conferențele religioase ținute în cele 11 cercuri din tract în decursul anului trecut și constată, că obiectul tuturor a fost de un cuprins religio, obținând în parte toate rezultatele dorite.

Se dă citire lucrării „Matriculele bisericăști și civile și coordonanța lor”, prin parohul Al. Oprea. Tema a fost ascultată cu mult interes și atențiune, fiind lucrată cu temei spre a clarifica pe cei cari poate nu erau în clar cu multe în ce privește purtarea lor în casuri complicate. Conferența o declară de deplin succedată.

Fiind timpul înaintat sedința se încheie, ear după prânz se deschide sedința II-e.

Parohul G. Guga citește raportul despre activitatea preoțime în anul expirat. Tema o tratează numai din punct de vedere general și arată, că cu excepțiunea a lor 5 înși toți și-au înaintat rapoartele, pe baza cărora se arată o muncă rodnică și un dor de înaintare.

Urmează la ordinea zilei citirea lucrării: Însemnătatea catehizării în timpul de față, scaderile în felul cum se practică și de ce mijloace să se folosească catihetului-paroh pentru sjungerea scopurilor educative ale învățământului catihetic în genere și în special acolo unde nu este nici un fel de școală, (conform circularului consist. Nr. 5346/1911 Șol.), de parohul Ioan Popa din Foinadia.

Lucrarea a fost ascultată cu viu interes atât pentru însemnătatea mare, ce o are tema în zilele noastre, cât și pentru felul cum e dezvoltată și predata tema. Prelegătorul privind cu ochiu unii adânc observator a înțeles rostul catehizării și rolul catihetului în zilele noastre, și mai ales în tractul Devei și în comitatul Hunedoarei peste tot. Conferența declară tema pe deplin succedată, aduce mulțămite protocolară prelegătorului.

În fine președintele pune în discuție chestiunea înființării unei biblioteci tractuale. Conferența primește ideea înființării unei biblioteci, și pentru studierea modalității înființării ei emite o comisiune constând din 4 persoane: președintele și 3 parohi: L. Carea din Deva, G. Popoviciu din Santandrea și V. Florea din Noșag.

Dintre multele și instructivele propuneri în să remarc: 1. Propunerea președintelui de a se alege un duhovnic, cărui să i se mărturisască preoțimea tractuală. Se alege în persoana parohului S. Curiaș. Mărturisirea are să se facă în fiecare an în postul Paștilor.

2. La propunerea președintelui de a se face fiecare preot din tract membru al Asociațiunii, se înscriu îndată pe lângă cea cari au fost înscriși și încă 5 oameni asemenea dovedește nu puțin spre bine.

De încheiere președintele adresează câteva cuvinte de mulțămite preoțimii pentru viu interes manifestat în tot decursul sedinței și o îndeamnă la muncă tot mai intensivă, reamintă acum mai mult ca totdeauna de interesele noastre bisericăști.

Notarul.

Conferența preotească din tractul Săliștei.

Decursul conferenței preoțești din tractul Săliștei, ținută la 9/22 Noembrie 1911 în comuna Săliște, a fost următorul:

Dezhiderii sedinței îi premerge serviciul divin, oficiat de preoții: Valeriu Popoviciu, George Iltu, Ioan Manta junior și capelanul Nicolae Răchitan. La priceșnă preotul Ioan Predvicu d'n Amaiș rotește cuvântarea ocazională cu textul din evanghelia zilei, spusă într'o limbă populară și ascultată cu atențiune mare din partea credincioșilor.

Întâmplându-se ocazional și un parastas, s'a săvârșit și acesta prin susnumiții preoți, ear după terminarea serviciului am trecut cu toții în sala școlăi din loc.

Președintele P. O. D. protopresbiter Dr. Ioan Lupăș ca în totdeauna, astfel și acum, adresându-ne cuvinte de îmbărbătare în chemarea nobilă și grea ce o avem fiecare preot, și dorindu-ne spor și succes în îndeplinirea acestei chemări, declară sedința de deschisă.

După constatarea celor prezenți se constituie biroul conferenței, a egându-se bărbai de încredere preoți Iacob Ștefla și Ioan Popa, ear notar Nicolae Răchitan.

Lucrarea conferenței se începe cu discuția asupra serviciului divin și a predicii.

Conferența declară serviciul divin și predică de foarte succedate.

Se citește din partea presidiului mai multe circulare, cari se iau la cunoștință.

Privitor la oiro. Nr. 3020 Bis. în chestia înființării unei foi populare, conferența ia cu plăcere act despre aceasta și promite a da tot sprigina moral și intelectuală întru realizarea acesteia.

După citirea circularilor consistoriale și primirea lor, urmează disertația părintelui Ioan Popa din Săliște, intitulată „Rolul preotului român în viața culturală a satelor”.

După citirea ei se încheie o discuție mai lungă asupra acestei teme, de altfel actuală.

Toți au simțit, că tema e lucrată cu multă sărguință și dragoste pentru cauză și e predata într'un limbaj foarte frumos; mulți însă au fost de părere, că autorul temei s'a abătut dela realitate și afirmațiunile sale ar fi mai mult idealuri, cari sunt cel puțin astăzi, în condițiunile de față a poporului nostru, nerealisabile.

Fiind părerile deosebite asupra valorii ei, președintele o înaintăz părintelui Nicolae Răchitan pentru a aduce o critică mai amănunțită asupra ei.

La ordinea zilei urmează proiectul comisiei permanente pentru uniformizarea slujbelor dzești, prezentat de preotul Dr. Dumitru Borcea.

Proiectul de față cere mai întâi uniformizarea celor trei servicii însemnate: Vecernia mare, Ucraina și sf. Liturgie, înșirând întrebari minuoșe asupra felului cum se săvârșesc aceste slujbe în diferitele comune din tractul nostru, ca pe baza răspunsuri or date și a tipicului priceșit de biserică noastră să se poată compune un îndreptar, care să ne fie de ajutoră tuturor în serviciile publice.

Părintele Ioan Hanzu prezintă 2 recenzii, una asupra lucrării „Viața unei mame credincioase” și alta asupra lucrării „Temeliile trailui nostru” de Dr. Ioan Lupăș.

Ambele lucrări, fiind scrise în cunoscută limbă frumoasă și adevărat populară și cupinzând în același timp fapte moralizatoare și instructive, se primesc cu bucurie de conferență, și la propunerea recensentului se dispune ca să fie tipărite pe spesele fondului Șaguna și împărțite într'a popor în fiecare comună a tractului, gratis, sau cum vor permite împrejurările.

Ca punct de încheiere urmează raportul asupra felului cum a îndeplinit preoții cele 12 puncte d'n pastorală intitulată „Sfaturi Arhieresti”.

Au înșit rapoarte toți preoții, intrând înse acestea rapoarte prea târziu.

comisia permanentă nu s'a ocupat în detalii de fiecare din ele, și-a luat însă în considerație fusesă părintele protopresbiter Dr. Ioan Lupăș și a făcut un extras din rapoartele prezentate, arătând că și-a distins între preoți pe teren bisericesc, economic, administrativ, cultural și politic; constată că mulțimi sunt sufletească, cumă preoțimea tractului acestuia stă la un nivel destul de înalt în privința îndeplinirii cu conștiințiozitate a agendelor sale, și mulțimind membrilor conferenței pentru zelul și interesul arătat și cu această ocazie, anunță terminul proximei conferențe pe luna Martie 1912, apoi declară ședința încheiată.

Nicolaș Răchitan
not. al conf.

Conferența preoțască a tractului Cohalm.

În ziua de 7 Noembrie v. o. s'a ținut conferența preoțască a tractului Cohalm, în sala cea mare a școlii gr. or. din Cohalm.

Conferenței i-a premerș serviciul divin, celebrat de preoții Ilarion Enciu din Muondorf și Ioan Grecean din Lovnic. Predica a ținut-o preotul Dumitru Sica din Draos.

După terminarea sfintei liturghii preoțimea se întrunește în sala mare a școlii gr. or. din loc, unde Dl. administrator protopresbiterial, părintele Ioan Berca prin o vorbire pătunzătoare deschide conferența și o invită a se constitui. Conferența se constituie, alegându-se: president Dl. administrator protopopos, bărbați de încredere Ieronim Buzea paroh în Stena și Emil Gheșja paroh în Paș și în fine notar Ioan Leuca paroh în Merchiașe.

Se constată că sunt absenți șapte preoți, dintre cari numai doi și-au înaintat souze. Asupra celorlalți conferența decide ca să fie pedepsiți cu câte 10 coroane în favorul fondului tractului, dacă în decurs de 8 zile nu și vor înainta la oficiul protopresbiterial souze acceptabile.

Se deschide discuție asupra serviciului și asupra predicii.

După unele mici observări se declară serviciul divin de bine săvârșit, deosemena și predica cu observarea, că predicatorul a greșit când s'a adresat în predica sa preoților prezenți, căci de fapt predica, care se rostește cu ocazia conferențelor preoțesci, are să fie predică pentru popor.

Se comunică rezoluțiunile consistoriale asupra concluserilor conferenței trecute. Se iau la cunoștință.

Se comunică faptul îmbucurător, că adunarea generală din anul curent a institutului „Economia” din Cohalm a votat în ajutor anual de 300 coroane, până la plățirea împrumutului contractat pentru ridicarea caselor tractuale.

Totodată se comunică propunerea conferenței din anul trecut a tractului Ilie, de a se înființa în arhidieceză o foaie populară de caracter bisericesc, subvenționată din fondurile arhidiecezane. Conferența declară, că aderează la această propunere, cu observarea că foaia nu numai să fie subvenționată din fondurile arhidiecezane, ci să se împartă poporului gratuit, și adică în câte 2—3 exemplare pentru fiecare parohie.

Fiind timpul înaintat, la propunerea presidentului se întrunește ședința.

Redeschizându-se la orele 2 d. a. urmeză lucrarea parohului Ioan Dumitrescu junior din Hălmeag, în decursul anului curent*, compus pe baza rapoartelor speciale ale preoților. Ni se prezintă un raport serios și cu îngrșire luorat. Din el reese, că preoțimea tractuală a sevrășit fel de fel de lucruri bune. Unii au înființat reuniuni de femei pentru înfrumșetarea bisericii, alții au întemeiat fonduri de bucate, tovășșii agricole, au cumpărat pămănturi, au esoperat donațiuni pe seama bisericii, etc. etc.

Vreo câțiva preoți nu au înaintat raport. Acestia s'au just fiort cu aceea, că după ce în anul trecut au înaintat un raport detaliat asupra activității dezvoltate dela începutul carierei, nu au aflat de necesar a repeta acele lucruri, după ce în decursul anului curent nu li s'a dat ocaziune a duce în îndeplinire lucrări mai de samă în parohie. Conferența anunță, că pe viitor acei membri, cari nu vor înainta raport despre activitatea lor în cursul anului respectiv, vor fi pedepsiți.

Urmeză tema părintelui Ioan Dumitrescu sen: „Din trecutul comunei Ticoșul-român cu deosebire considerățiile la tructul bisericii și al școlii”.

Părintele Dumitrescu, unul din cei mai bătrâni preoți din tract, cu modul seu de a vorbi simplu, dar atrăgător, ne desfășură pe basă de documente foarte vechi, pe cari le avea la sine, întreg trecutul comunei sale Ticoșul-român, arătând fazele și meritele prin cari a trecut dela întemeierea sa până în prezent. Ne desfășură întreg trecutul bisericii și școlii, indi-

când cu numele pe diferiții preoți, cari s'au perondat pe vremuri până la dânsul.

Conferența își exprimă plăcerea pentru această lucrare interesantă și-i aduce autorului mulțămite, ear presidiul pune la inima preoțimei, a-și ținea de o datorință a aduna într-o cât se poate fiecare datele referitoare la comuna sa, în special cele referitoare la tecutul bisericii și al școlii, ca astfel cu timpul acelea să servească de basă pentru alcătuirea unei monografii a tractului.

Cetirea temei: „Cari sunt cauzele spoirii anevoioase la Români, cari louesse între Sași, și cum s'ar putea ele delătură?” cu care a fost însăroinat parohul Ioan Grecean din Lovnic, din cauza timpului prea înaintat, s'a amănat până la conferența anului viitor.

Cu acestea presidiul mulțimind preoților pentru interesul și ordinea observată în șirul desbererilor și exprimându-și satisfacția, că a avut ocazia de a conduce prima conferența preoțască, declară ședința conferenței de închisă la orele 4 seara.

Ioan Grecean.

Iarăși pentru „Cultura Creștină”.

În legătură cu cele scrise de dl. Dr. V. Moldovan, prof. de teol. în Gherla, în „Cultura Creștină” Nr. 11, redacțiunea acestei foi în Nr. 16 aduce la cunoștința cititorilor sei după „Telegraful Român” Nr. 106, că păr. T. Cotușiu din Diug n'a declarat de făcătoare de minuni icoana Precurarei Fecioare Maria din biserica sa parohială sfințită cu ocaziunea conferenței preoțesci tractuale din a. tr., dar retace din răspunsul păr. Cotușiu desmînțirea privitoare la sfârșitul nedemn pentru preoți al petrecerei aranjate cu acea ocaziune, așteptând o clarificarea din partea dlui Dr. V. Moldovan, pentruoa să poată spune, pe a cui parte e adevărul. Constată însă, că răspunsul păr. Cotușiu nu l'a putut publica din cauza părților vătămătoare, cum tot din cauza aceasta a refuzat să îl publice în întregime și „T. R.”

Contra-răspunsul așteptat s'a și dat din partea dlui Dr. V. Moldovan și „C. Cr.” l'a publicat în Nr. 17. — În contra-răspunsul acesta dl. Dr. V. Moldovan susține din nou, alătura cu prof. Cholnoky dela universitatea din Cluj: „că și între preoții gr.-cat. și gr.-ort. sunt, cari promovează superstiții în genere, iar nu cea în strigoi” și că „preoții nu se nuzess din destul a stărpi aceste superstiții... ba de multeori le favorisează”, provocându-se chiar la „T. R.” Nr. 36, unde se zice: „Dar aici iarăși se potignește plugul în rădăcini. Mulți, foarte mulți preoți, în loc să lucreze într'acolo, ca credințele deșerte să dispară, se bucura când crese. Pentruoa credințele deșerte sunt doar cel mai bun venit pe lângă congrua, care o primim dela stat”.

Apoi privitor la icoană zice: „Eu cred păr. Cotușiu, că în biserica s'a observat la sfințirea icoanei rital presorși și în predică nu s'a făcut nici o aluzie, fiindcă nu era consult. Dar credincioșii din Cășian și Diug, de unde au știut de icoana făcătoare de minuni sfințită în Diug? Și apoi chiar un învățător de naștere din Diug întărește cele zise”.

În fine cu privire la petrecere zice: „Încât privește sfârșitul petrecerei, e drept, că nu are mare legătură cu cazul din chestie, dar e adevărat. Nu pot să pun pe hărtie ce s'a întâmplat, ca să nu se afirmă, că servește un document despre necultura noastră. Că au fost acolo și oameni cu trecere mare, însă nu dovedește nimic. Poate n'au stat până la sfârșit”.

Cu aceasta încheie zicând și de astădată: „Delparte de mine de a mvinai întrega noastră preoțima, fie gr.-cat. fie gr.-ort. cu promovarea superstiției. Nu vreau să cad în păcatul generalizării, cum face de pildă dl Cholnoky. Decât, cazurile singurate și sporadice nu se pot nega, și ori cât de puțin să fie aceste cazuri, ele trebuie să incuteze... în interesul credinței adevărate”.

La toate afirmațiunile acestea nedocumentate cu cazuri concrete și bazate numai pe vorbe adunate de pe strade și neautentice, — suborșul, la însăroinarea și în numele preoților gr.-ort. rom. din protopresbiteratul Des, adunați în conferența ordinară ținută în Des la 6/19 Noembrie a. c., declar următoarele:

1. Nu-i adevărat, că vre-unul din preoții acestui protopresbiterat ar promova ori ar favoriza vre-o superstiție în popor, ci din contra: toți preoții din acest protopresbiterat s'au nuzit și se nuzesse a lumina tot mai mult poporul pe calea progresului adevărat religios-moral; dovadă conclusele conferențelor preoțesci din acest tract, luate și aplicate în acest scop.

2. Nu-i adevărat, că icoana Precurarei Fecioare Maria dela biserica din Diug ar fi fost declarată de icoană făcătoare de minuni, cum crede poate poporul, dar fără

a-i sugera această cineva, și precum crede, dus în rătăcire, despre icoana dela Nicula, care încă nu e făcătoare de minuni, fiind numai o copie după icoana originală, afirmative făcătoare de minuni, dela biserica Piaristilor (rom.-cat.) din Cluj, dusă dela Nicula.

Dacă păr. Cotușiu prin sfințirea icoanei din biserica sa parohială ar fi intenționat abaterea credincioșilor bisericii noastre dela cercetarea unei mănăștiri străine, declarând, că și icoana Precurarei din biserica sa este tot așa de făcătoare de minuni ca și cea dela Nicula, — ar fi purces numai corect și precum i ar fi dictat și datorita de preot ortodox, ferindu-și poporul de exploatare și de infectare cu doctrine eterodoxe.

3. Nu-i adevărat, că petrecerea respectivă s'ar fi sfârșit într'un mod nedemn pentru preoți, și aceasta în cas de lipsă o vor dovedi nu numai străinii, ci și autoritățile politice, cari au fost de față.

4. Cele ce se spun în pasajul ultim al răspunsului: „Delparte de mine” etc., se iau la cunoștință.

La celelalte afirmațiuni, cari privesc numai pe păr. Cotușiu personal, va răspunde păr. Cotușiu, dacă va afla de lipsă. Constat însă, că în fața conferenței el le-a declarat de nebasate și conferența e convinsă că sunt nebasate.

Gherla, 15/28 Noembrie 1911.

Gavriul Hango
presbiter.

Dela sate.

Sfințirea școlii conf.-ort. din Soimusul-român.

Lepindea, 12 Noemv. 1911. v.

O zi de mare bucurie a fost pentru poporul nostru credincios gr.-ort. român din Soimusul-român, ziua sfinților Arh. Mihail și Gavriil, când s'a sfințit noul și impozantul edificiu școlar.

Încă des de dimineață s'a auzit sunetul armonios și dulce al clopotelor, chemând pe credincioșii la biserica. Și alergau credincioșii cu mare plăcere și bucurie, știind că astăzi găsesc în biserica pe cel mai iubit fiu al acestei comune, găsesc în biserica pe cel mai distins și mai luminat om, ce până de prezent a dat comuna Soimus, neamului și bisericii noastre, anume pe Prea Onor. Domn asesor Cons. Mateiu Voileanu, care în calitate de mandatar a venit să sfințească noua școală conf. gr.-ort. română.

Mulțime multă de credincioși asculta cu mare evlavie serviciul divin, oficiat de: distinsul mandatar Prea Onor. Domn Mateiu Voileanu cu asistinta Prea Onor. Domn șef tractual Nicolae Todoran și a preoților Ilie Ioanovicu din loc, Iuliu Moldovan din Crăciunel, Iustin Teglaru din Desg, Nicolae Boieru d.n Suplac și Iuliu Holdăr din Lepindea.

După terminarea serviciului dumnezeesc în biserica se invită poporul a lua parte și la sfințirea școlii, care se va celebra în curtea edificiului școlar.

Se scoot din biserica preporii, sfeșnice și cruci, apoi în sunetul clopotelor convoiul se pune în mișcare, și în ordinea cuvenită ajungem la locul destinat.

Curtea școlii deși destul de mare, s'a umplut de credincioși. S'a început sfințirea apei.

La ținea serviciului Prea Onor. Domn mandatar a rostit cuvântarea ocazională, dezvoltând și arătând cu multă pricepere poporului însemnătatea și datorința unei bune școlii conf. și folosace ce le poate aduce acea națiune. Arată, cum școlile au ridicat toate națiunile la acel grad de cultură, la care se află astăzi. Îndeamnă și pune la inima poporului datorința sfântă de a nu cruța nimica pentru ridicarea și susținerea școlii conf., pentru-că numai singură școala este cărarea care conduce pe om din neceș și miserie la liman de ferioire.

Arată cum în timp relativ scurt, la stăruința de fer a conducătorilor și în special a șefului tractual, s'au ridicat în acest tract vre-o 11 școli confessionale. Iar când P. On. Domn mandatar a făcut pomemire de abandonarea portului frumos românesc al șoimușenilor, înlocuindu-l și corcoidu-l, cu deosebire femeile, cu portal săouienelor, am văzut cum unii bătrâni și bătrâne ale satului lacrimau.

După ce a fost stropit poporul cu apă sfințită și după ungerea cu s. mir, ne-am reintors în biserica, unde după încheierea serviciului preoțesc și oaspeții stăini mai însemnați s'au adunat la masa ospitală a preotului local Ilie Ioanovicu.

Seara, la orele 6, s'a dat producțiunea teatrală, aranjată și condusă de harnicul și neobositul învățător Ioan Cioltoc, cu un succes foarte frumos.

I. Holdăr
preot.

Una-alta din comuna Balșa.

Dela Geoagiu, spre apus, la distanța de 17 km., este situat comuna Balșa.

Din vremuri îndelungate comuna aceasta și-a avut câte un bărbat mai însemnat, dar, mai ales familia Dămian, a dat Românilor mulți bărbați de valoare.

Din sinul acestei comune noastre, au eșit preoți, învățatori, notari etc., cari au ocupat funcțiuni în diferite locuri, și tot din sinul acestei comune am eșit noi: preotal și învățătorul actual.

Tradiția ne spune, că în vremile de demult a fost aici reședința unui protopop gr.-or. român.

Un monument vechiu, așezat în imiteriul bisericii noastre, la anul 1842 ne mărturisește de un oarecerc Mihail Crainic de Fels-Uriș (Orosz), care a reposat aici la 1818, ca protopop.

Cu toate acestea, n'avem urme, n'avem documente, cari la scrierea monografiei acestei comune să ne poată da îndrumări fidele. Prin cărțile bisericești nu aflăm niște mai însemnate, ba suntem lipsiți chiar și de cărți bisericești vechi, cari probabil în anii 1848-9 vor fi fost distruse, fatocmai ca și Matriculele, cari abia cu anul 1850 își iau începutul.

Nici o urmă nu ne spune de fapte mai importante, ce s'ar fi petrecut în această comună.

Biserica zidită la anii 1842-1844, deși e foarte spațioasă, și dă dovadă de vrednicia poporului de pe acel timp, acum e foarte deteriorată, și are lipsă de reparatură temeinică.

Situată în mijlocul comunei, pe un teren ridicat, este foarte expusă curenților de aer, mai ales acum, când și pe aici pădurile au dispărut, și locurile pleșuve, aproape neroditoare, ne împrejmuiesc.

În vara anului 1903 s'a desărcat asupra turnului acestei biserici un truznet, care a cauzat stricăciuni însemnate.

În ziua de 17/30 Iulie 1911, zi de Duminecă, pela 10¹/₂ ore a. m. un alt truznet foarte puternic a nuzoit total partea superioară a turnului, cauzând stricăciuni mari atât la turn, cât și în zidirea bisericii.

Spun cei cari au văzut, că întregul edificiu al bisericii era încunjurat într'o pară de foc; după dispariția flăcării apoi fumega întregă biserica, ca și când s'ar fi aprins.

Cu toate aceste n'a ars nimic, decât s'a ruinat turnul și s'au produs crepături periculoase în zidurile bisericii.

În ziua aceea fatală, din ferioire nu s'a făcut serviciu divin în biserica, numai cantorii au făcut utrenie, existând abia 10-15 oameni, dintre cari pe o femeie fulgerul a omorât-o, iar pre vre-o 4—5 inși i-a vulnerat greu.

Apruape de biserica se află situat școala noastră confessională, zidită prin anii 1895—1899, care ouprinde 2 sale de învățământ spațioase, și curțir pentru învățători. Edificiul școlii este prezent în condițiuni foarte bune, și se neescepționabil.

Simțim lipsa unui al doilea învățător, dar din cauza lipsei salariului nu putem deschide al doilea post.

Ca ori care comună, care ține la vrednicia de a-și avea aceste edificii culturale, parohia noastră încă și le-a făcut, deși cu destulă greutate.

Un așezământ mai de valoare însă, cu scop cultural pentru viitor, nu s'a întemeiat aici până în vara acestui an.

În ziua de 20 Iulie 1910 st. v. a re-pausat adevăratul pastor al acestei parohii, care 40 de ani a păstorit această parohie.

Cu ocazia împlinirii anului dela repausarea părintelui Dămian, văduva re-masă, împreună cu vrednicii sei fii, au ridicat la mormântul repausatului un frumos monument de granit, care va fi martor pe vremi îndelungate, că în această parohie a servit ani 40, fericitul Nicolae Dămian.

În ziua prorocului Ilie din acest an s'a servit parastas într-o odihna repausatului, și s'a sfințit acest monument de cătră protopopul tractual și subscribul.

Dar un monument cu mult mai prețios și mai strălucitor pentru memoria repausatului, s'a așezat prin întemeierea fundațiunei de 1000 (una mie) coroane, într-o pomemire vecinică a soșilor Nicolae și Ana Dămian.

Conform literelor fundațiionale din interesele acestei fundațiuni se vor folosi pe viitor: 1/3 parte pentru creșterea fondului, 1/3 parte pentru ajutorarea unor băieți aplicați la meserii ori negoț, și 1/3 parte pentru întemeierea unei biblioteci parohiale, în scopul cultivării și înaintării acestui popor.

Bază la această bibliotecă a pus părintele Moța din Ocăștie, prin dăruirea a 100 de cărțiole cu conținut potrivit pen-

tra priceperea și gustul de cetit al poporului. Aceste cărți se și dau acum gratuit spre cetire, acelor cari le cer.

Iată un așezământ făcut cu înțelepciune și îngrijire pentru ajutorarea poporului în viitor! Și Doamne, dacă în ale noastre comune bisericesti s'ar fi făcut încă în trecut astfel de așezăminte culturale, n'am fi atât de rămași înapoi.

În special dispoziția din literalele fundamentale, privitoare la ajutorarea băieților la meserii și negoț, este de mare preț pentru viitor, căci prin ajutorare fie și mai mici vom putea mișca poporul nostru pe căile negoțului și ale meseriilor, cari sunt cele mai sigure pentru existența noastră în viitor.

Fie deci, ca fundațiunea Dămian, făcută cu scopurile indicate, să aducă în viitor roade îmbelșugate, fie ca această faptă creștinească să dea îndemn și altora, ca să întemeieze asemenea așezăminte, și în fine, fie ca poporul nostru să știe uza cu înțelepciune de ajutorul ce pe această cale i s'a dat pentru vremuri îndelungate în viitor, iar pe reposatul părinte Dămian, să-l așeze Domnul în ceață dreptilor!

Balașa, la 15 Noembrie 1911.

N. Todea
paroh.

Impresii dela o Sfințire de biserică.

Departa de sgomotul lumii, încunjurată numai de mănți cu piscuri înalte, trăese credințioșii bisericii noastre din Valea Izuzului. Sunt abea vre-o 45—50 familii, cari ca toți fiii naturii trăesc numai din mila Tatălui Cereso. N'au case bogate, luni întinse și ogoare mănoase, caștele petroase tușieșie și câteva rături săracăcioase le asigură esistența. La ei nu esistă prisosința, totul se mărginește la strictul necesar.

Și această mână de bravi Români și buni creștini ni-a dat cea mai frumoasă dovadă de abnegație, de jertfă pentru un bun coman, pentru bunul suprem al Românilor, pentru biserică. Acest popor, înceroat de greul trecutului, îngreniat de povara prezentului, dar cu nădejdea tare într'un viitor mai bun, a arătat pildă de urmat, a srătat cum un popor, fie cât de mic la număr, punând umăr la umăr, și punând ultimul ban pe altarul jertfii, poate să sevrășească lucruri mari.

Acești bravi oameni de rând, acești „mocsni“ pot servi ca model tuturor Românilor de pe acestea plaiuri, cari sunt în situații mult mai bune, în condiții de trai mult mai favorabile decât ei și cari dacă ar avea o inimă tare cum ei au, dacă ar jertfi cum ei jertfesc, dacă s'ar uni în ougete și simțiri cum ei sunt uniți, și mai pe sus de toate dacă ar iubi pe Dzeu și oasa Dlui cum o iubeșie ei, — ar putea face adevărate minuni, înaintea cărora ar trebui să se închine și cel mai impetrit dușman al sermanului nostru popor înceroat.

Zi însemnată a fost ziua de 3/16 Noemvrie în viața bravilor Valea-Izuzeleni, ziua sfințirii bisericuții lor.

Lacrămi îmi oug din ochi, de câte ori ouget la acel aot măreț, la bucuria sinceră de care a fost cuprins micul popor. Imi este imposibil să descriu entuziasmul și feroicea unor oameni, cari într'u adevăr au fost pătrunși de sentimentele dulci ale mulțămirii și indestulării, văzându-și idealul lor, dorul lor întrupat, — văzându-și bisericuța lor ridicată, și ziua mult așteptată a sfințirii sosită.

Și parecă și ceriul le-a stat într'u ajutor, pe fiii naturii mama natură nici de astădată nu i-a părășit: ceriul limpede și azurii, soarele vesel și strălucitor, au așteptat parecă ziua aceasta, ca pentru ultima dată în această toamnă lungă să-și dezvălească farmecele, și să contribue astfel și Domnul la acest aot pompos.

Când am văzut cum poporul ne întâmpină vesel, cu mie cu mare, tinăr și bătrân, cu prapori și iocoane sfințe, înălțând cântări de laudă Tatălui Cereso, a-companiați de sunetul melancolic alor 3 clopote din turnul faldic al bisericuții, care își aștepta prin noi darul cerese; când am văzut cum bătrânii cu pletele cărunte, în covoiată de greul esistenței, bărbați ca brazil muntelui, — femeile și tinerii sfoși își plecau capul cu cinste înaintea noilor veniți cerând și așteptând binecuvântarea părintească, — am înțeles într'u adevăr puterea operii Mântuitorului.

Doamne! Câtă credință, câtă iubire față de Sfântul Tău loceș și serivitorii lui!

Ce inimi curate, ce sentimente dulci sub aceste sumane simple! Din ochii lor câte nu se puteau ceti!

Să fi asistat, iubite cetitor, la acest aot măreț, să fi văzut feroicea întipărită pe fețele acelor oameni, când au auzit cuvintele Exc. Sale Arhiep. și Mitrop. nostru Ioan, talmăcoite prin vorbirea prea frumoasă a protopresbiterului I. Teculescu,

te-ai fi convins de adevărul, că „numai cuvinte ieșite din inimă pot intra în inimi“.

Ce bucurie pentru ei, când au văzut că știu cei din depărtare de opera lor! Ce mulțămire sufletească pentru ei, auzind cum Exc. Sa și laudă și binecuvântă pentru măreșta lor faptă! Să fi văzut ochii lor scâlțați în lacrimi, fântâni asupra iocanei Măntuitorului! Să fi văzut, cu se pietate roasteu rugăciuni ferbinți către Tatăl cerese și Preacurata Fecioară!

Brav popor cu adevărat, pe ose credința sa și va mântui. Credința, biserică, care i-a conservat viața și ființa etnică atunci când valurile înceroșirilor îl ameninșau cu perire! Credința, biserică care ne susține și azi! Credința în Dzeul părinților noștri, biserică sfântă a Măntuitorului nostru, care ne va călăuzi și în viitor spre feroice.

I. D.

Scrisori din America.

— A venit iarna. — Filiala „Albini“. —
Ne trebuie un om harnic ca conducător. —

Suntem în plină iarnă. Vânturile reci ale lacului Michigan nu mai conținesc. Bieții muncitori trec cu pași repezi unii pe lângă alți, venind dela fabrică, învâliți în haine groase de iarnă. În cărucioase se aud adeseori chicote și gălăgie mare. Sunt feroicții, cari și-au făcut mie și banii drumului. Obiceul Românilor din America este, oă înainte de ce pleacă acasă în patria veche, trei zile cel puțin trag chefari într'una. Aceasta mi se pare mie a fi în loc de un „Doamne s'ajută“ pentru dramul cel lung ce-i așteaptă.

Precum rândunelele se adună în ciorpor, ca se pleșie în țeri mai călduroase, astfel și Româneșii noștri, de regulă se adună în vre-o cărucioasă, unde după puțină își întăresc sufletul, pentru ca să fie călătoria mai ușoară.

Sosește timpul de plecare. Se deschid ușile cărucioșelor, fiecare înhamă obicinuții desagi, și hai la gară! Un alaiu nesfârșit îi urmează, cu vioare, clarinetă, florer, căci vezi Doamne, voia bună fără puțină muzică nu plătește nimie la Român.

Primum vestea îmbucurătoare oă „Albina“ va deschide o filială în New-York. Acest lucru de mult trebuia să-l facă bănoșele noastre, deoarece prea mari rădăcini au prins bancherii streini în busunarele Românilor noștri. Și scotind bine banii căți trec oceanul, s'ajungi la o cifră, care te pune în uimire. Prin înființarea filialei în New-York căștigăm două lucruri mari, anume: banii Românilor trec prin mâinile Românilor și nu va mai fi temere de înșelăciuni și bancherii streini. Rămâne numai, ca conducătorii filialei să știe căștiga încrederea Românilor, cari acum cam prea s'au jidovit. Drept aceea culez a zice, oă filiala va avea să lupte întâi cu bancherii streini, cari vor simți perderea și apoi cu neîncrederea Românilor. În vărțutea acestorș, ca unul care cunoaște înprejurările din America, cred oă fac un bun seriviciu acestei instituțiunii, care va face un mare bine Românilor emigrați, ba și vădită onoare în fața streinilor, dacă îmi permit să anticiop modestele mele păreri, spunând cum și-au căștigat bancherii streini clientela? Au făcut o reclamă americană! Cuferele Românilor sunt pline de mandate pentru trimiterea de bani de ale outării sau outării bancher. Ca se facă pe gustul omului, i-au mai trimis și 2 sau 3 chipuri, hărție și plio.

Toate acestea pentru omul serios se par lucruri comice, fără de nici o valoare, pecând pentru țeranul nostru sunt lucruri, cu cari îl oumperi, sau cel puțin îl obligi.

Astfel va trebui ca și filiala să facă o mare reclamă. Această reclamă se între în busunaru feroicului Român. Pe contul institutului „Albina“ se poate face reclamă cu toată încrederea; oăi care Român nu a auzit de „Albina“ din Sibiu?

Părerea mea ar mai fi, ca directorul filialei se convoace adunări poporale în toate centrelle locuite de Români, unde se se vorbească oamenilor despre filială. Cu acest fel de reclamă s'ar ouseri mai bine încrederea oamenilor. Acestea adunări nu sunt greu de arangiāt, deoarece în fiecare orășel avem cel puțin o societate românească, care rugată fiind, pregătește totul.

Cea mai ardentă trebuință pentru Români emigrați este trimiterea unui bărbat energie, pentru a se face aici o organizare mai bună din punct de vedere național. Mult naționalism se face între Români din America, păcat numai că nu s'a iuit acea persoană, care să-i închege. Se ceartă cele două foi, ca la ușa cortului. Și drept învățătură bieții Româneși pretutindeni sunt în nesfârșite hărțaci, încât și-e scorbă de atâtă ceartă.

Nu mai puțin decât 52 de societăți române, legate într'o uniune, de 6 ani ceoară să obliască calea cea dreaptă, pe

care să meargă poporul român, și de atâtă intrigă și ceartă aproape că sunt tot acolo de unde au plecat. Atâtă avem, oă suntem în posesiunea unei tipografii și a unei foi, curat românească. În fruntea acestei foi, organelul societăților române, va trebui în curând să stea un bărbat cu mână de fer, care să adune într'un mănunchiu pe toți Români emigrați. Toate celelalte popoare emigrate, ca: Sărbii, Slovaci, Croați, Boemii, și chiar și Ungurii, sunt în privința națională mai bine organizați. Atât unii oă și ceilalți au înființat funduri puternice, din cari se trimt frumoșe sume acasă. Cine ar avea mai mare lipsă de astfel de ajutoare ca noi? Noi avem un singur fond: „Fondul Național“ căruia până acum nu-i s'a dat nici o importanță.

Un lucru mă miră: atâtă naționalism, cât se face în America, la ocașioni, ca: sfințiri de steaguri, sfințiri de biserică, și alte petreceri, nu se face în trei țări, și totuși din punct de vedere național suntem foarte slab organizați, ba chiar de loc. Drept urmare va trebui, ca societățile române în curând să aducă un bărbat serios, cu deosebită energie, care se pună temeiul acestei organizații, atât de imperativă pentru neamul nostru. O atmosferă de tot rea domneștie între Români emigrați. Socialismul, indiferentismul față de biserică și beție, sunt boale cari se incuibă tot mai rău în inima Românilor emigrați. O îndreptare se recere. Preoții în biserică sunt singuri, deoarece sunt silii să-și căștige salarul din repartiție benevolă, și așa nu îndrăsnesc să atingă în vre-o predică păcatele ce stăpănesco înima credințioșilor.

Și te prind sudorile, când oameni mari îți spun, oă în America nu au lipsă de biserică, lege s'u popă, căoi popa și biserică lor eite în sat, acasă. „Aici am venit să lucrăm, n-avem vreme de biserică. Eu am plătit la preotul nostru să ne pomenească oă voi sta în America. Destul să roagă el pentru mine.“

Ca timpul simțul național poate să ajungă la deșteptare și la un grad nesăptat, dar partea morala și simțul religios sunt aproape nulificate la oamenii noștri de aici. Causa este a, se căuta în beutura fără cumpet, în libertatea prea mare, cu cere oamenii noștri nu sunt dedați, și în parte chiar și banii, căoi cei mai mulți de acasă au uitat forma hărției de 20 cor, pe când aici oamenii să joacă cu ele ca copiii cu petrule. Iar omul văzându-se din nimica la atâtă ban, uită săracia de odinioară și ușor lanecă pe povârnișul destrăbălării.

Multă stricăciune mai aduc apoi unii domnișori, veniți p'aici cam fără voia lor: notari și vice-notari suspendați, funcționari, gimnastați eliminați și alți scriitorăși mărunți, cari toți sunt într'un fel de păcătoși, dar aici se dau de oameni cu carte multă. Unul a venit, spun ei, se cunoască afacerile Americii, altul să cunoască viața Românilor, altul fiind oă era prea mare naționalist acasă. Pe când toți sunt nește pungași cari înșală pe bieții oameni mai rău ca străinii. Acestia cu ideile lor sunt înșenatorii tuturor oertelor! Ei sunt fructul neopt al socialismului periculos.

Cu minciuni, că sunt oameni cu carte, imbată lumea, pentru ca să trăiască de pe o zi pe alta. Dar întrebăți, oă cu atâtă învățatură, cum de ai venit aici, să luere cu lopata în fabrică, nu răspund, oi își iau frumoșul pălărie, și pleacă în alte locuri, mai călduroase!

Indiana Harbor Ind. 15 Noemvr. 1911

Simion Mihălfian
preot.

Economie.

Rugăminte

cătră membrii „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Astăzi este îndeobște cunoscută activitatea rodnică și binefăcătoare a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“. Întemeiată la 1887 cu scop de a promova bunăstarea poporațiunii muncitoare, ea, ca puțină alte așezăminte ale noastre își împlinește cu multă conștientitate chemarea.

De roadele muncii ei numai aceia n'au beneficiat, care nu i s'au adresat. Acestei Reuniuni îi revine vrednicia de a fi deprins pe economul nostru la cultura mai rațională a pământului și la folosirea uneltelor economice. Ea l-a împretenit cu outhara natrețarilor măestrite, împărțind în mod gratuit an de an sute și sute de chilograme de sământă de trifoiu, napi, luțernă etc. Ea l-a deprins cu cultura mai în mare a pomilor, aranjând expoziții de poame împreunate cu împărțire de premii în bani, ținând prelegeri și cursuri de pomărit și împărțind an de an mii și mit de pomi pătoreți și de altoi și punând în vânzare altoi cu preț redus. Ea a contribuit la nobilitarea rasei de vite

ținând expoziții de vite de prășilă anuale, împreună cu împărțire de premii în bani; ea a dăruit și dăruiește an de an câte o vițea de soiu ales și alte animale de prășilă și dă împrumuri ieftine pentru oumpărșarea de asemenea animale. Ea a contribuit și contribue la ridicarea stărilor morale și materiale ale poporațiunii, prin întemeierea de însoțiri de credit sătești și de tovărășii agricole. Prin aranjarea expozițiilor de copii contribue la îmbunătățirea stărilor igienice și la desăvrășirea condițiilor de trau ale poporațiunii. Ea lucrează la conservarea, răspândirea și perfecționarea industriei de cașă (lucru de mână femeiesc), aranjând expoziții din bransa aceasta, alcătuid albumuri, făcând colecțiuni de păpuși costumate, după ținuturi și localități etc.

Prin publicațiunile sale zăristice, Reuniunea stă în seriviciul obștei noastre, iar prin edarea cărților din biblioteca Reuniunii dă în mână poporului povătuitorul potrivit la ținerea vitelor, la cultura trifoiului, a pomilor, a viilor, la cultura albinelor etc. Prin conferirea de premii la descrierea monografilor comunelor noastre, contribue la cunoașterea istoricului și a stărilor din comune etc.

Dacă este vre-un ram agricol, pe care Reuniunea noastră să nu-l fi îmbrățit cu căldura recerută, aceasta este a se atribui singur insuficienței mijloacelor bănești, căoi bunăvoința, însufleșirea și smțul de jertfire la cărmăciul ei nu lipseșco. Dovadă împrejurarea, oă ei an de an outieră satele în lungul și latul somitatului, aci la întruniri agricole, aci la expoziții, la sărbărea (plantarea) pomilor, la cursuri de altoit pomi etc.

În asemenea împrejurări, crezând a fi vrednic de sprijin, ne adresăm și de data aceasta cătră membrii noștri cu oca respectuoasă și frățească rugăminte să binevoiască a nu ne lipsi nici pe viitor de sprijinul valoros și îndeosebi să iee la cunoștință, oă cu scop de economisare și mai multă ușurință, ne-am adresat cătră ofisile noastre prim-pretoriale cu rugarea să binevoiască a încasa prin organele ce le stau la dispoziție taxele pro 1911 dela membri și să binevoiască a răscuapăra ovițașele.

În fine ne permitem a ne adresa cătră preoștele, învățătorimea, cătră notarii, primarii și ceilalți fruntași ai noștri, cari înoă nu sunt membri, să binevoiască a se înrola în șirurile noastre, căoi prin aceste, pe lângă oă vor beneficia de roadele Reuniunii, dar și sprijinesc o causa din cele mai arătoare ale noastre a tuturor. Să luăm pildă dela Sași, cari țin de deosebită cinste a fi membri ai vre-unei societăți și îndeosebi ai Reuniunii economice sătești.

Sibiu, 27 No. n. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lucuța
president.
Vic. Tordășianu
secretar.

NOUTĂȚI.

Alegerea dela Vinț. O telegramă primită eri sară dela Budapesta ne anunță, că înalta Curie a respins petiția Românilor, înaintată în contra alegerii de deputat din cercul electoral al Vințului-de-jos, condamnându-i pe Români la purtarea tuturor cheltuelilor.

Noul șef de stat major. În locul demisionatului Conrad de Hötendorf, Majestatea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif I. a numit șef al statului major pentru întreaga armată austro-ungară pe generalul de divisie Schemua.

Adunare generală. Daminesc la orele 4 d. a. s'a ținut în sala liceului Lazăr din capitala română adunarea generală a Societății scriitorilor români. După ce s'a cetit darea de seamă asupra mersului societății, membrii în unanimitate au proclamat prezidenți de ocașie pe M. S. Regina Elisabeta și pe dnul C. C. Arion, ministru instrucțiuni publice. S'a procedat apoi la alegerea noului comitet. Au fost aleși: Em. Gârleanu, prezident; Cincinat Pavelescu, viceprezident; secretari, censored și mai mulți membri în comitet. Între noii membri votați se gășesș și: dl G. Rotiță din Bucovina și dșoara Ecaterina Pitiș din Ardeal. La sfârșit s'a ales oă delegație, care să se presente M. S. Reginei și dlui ministru Arion, pentru a le înmăna oăte un pergament cu semnăturile membrilor societății.

Dela comitat. Pentru alegere unui membru municipal, la congregația comitatului Sibiu, în cercul prim al orașului Sebeșul-șes, e pus termen pe 20 Decembrie n. orele 9 dimineața. Președinte de alegere e primarul Ioan Schöpp, substituit: Ioan Dragan, notar public. Votarea se încheie la orele 4. d. r.

Dispensarul pentru tuberculoși din orașul nostru a distribuit în Noemvrie 1911 ca ajutoare 94 porțiuni de carne în preț de 80 cor. 84 bani, victualii în preț de 54 cor. 92 bani și 20 cor. ca bani de chirie.

Concurs. Societatea cooperativă „Inainte” din capitala română a înaintat d. Dr. Ioșif Popovici, profesor la universitatea din Budapesta, suma de o sută de lei, spre a o da ca premiu pentru cea mai bună scriere ce va primi dela studenți români ai acestei universități asupra următorului subiect: *Dacia până la părăsirea ei de către Romani, anul 271*. Ca extensiune subiectul va număra între 40—50 pagini, scrise cubșnuit și ceteț. Terminul înaintării manuscriselor la acest premiu — numit Ion Tzetzcu — se fixează pe 1 Februarie 1912.

Economie. Ministrul de agricultură al țării noastre a dat un ordin, care oprește tăierea vițelilor mai tineri de patru săptămâni.

„Lucașfărul” — revistă săptămânală. Afăm, că începând cu 1 Ianuarie 1912 „Lucașfărul” din Sibiu se va schimba în revistă săptămânală politică și literară, sub conducerea unui comitet, din care face parte și dl O. Goga.

Un nou oficiu poștal în Sibiu. Ministrul de comerț a conces desțineria unui nou ofi în poștal în Sibiu. Oficiul acesta (al treilea) se va instala în strada Schwimmschul în zilele cele mai apropiate.

Misionarii mormonilor. Din Linz se anunță, că doi misionari mormoni din America au sosit în Austria de sus și vor călători și în alte țări, ca să facă propagandă pentru seeta lor. Mi inonii răspândesc cărți și broșuri despre nișcarea mormonilor.

Record aviatic. Aviatorul Prevost, cum se anunță din Paris, a întreprins Sâmbătă un sbor ducând cu sine un pasger. Aeroplanul s'a ridicat până la o înălțime de 3000 de metri. Urcarea a durat 55 de minute, coborârea 12 minute.

Crăciunul sanatorului de copii. În capitala țării (în Budapesta VII., Dohányatoa 39) s'a înființat nu de mult primul sanator de copii. În fruntea mișcării pentru sjustorarea copiilor bolnavi stă principesa Sofia Hohenberg, ca cea dintâi patroness, și ministrul de culte, contele Ioan Zichy, ca președinte conducător al societății. Pentru a se putea clădi un sanator central, reuniunea face o colecție acum cu pilejal sărbătorilor de orăciun. — Membrii ordinari ai reuniunii sanatorului de copii plătesc taxă anuală de 5 coroane; membrii sprijinitori dau odată pentru totdeauna 100 coroane, iar membrii fudatori 1000 de coroane. Ofertele se trimit la adresa de mai sus.

Statue. Un comitet din Oradea mare, în scopul ridicării unei statue lui Tisza Kálmán, a publicat un concurs pentru cea mai bună statue, care va costa 50 mii de coroane. Concurenții străini, adecă nemaghari, nu sunt admiși la acest concurs.

Luptă împotriva zestrei. S'a înființat în America o ligă, cu scop de a lupta împotriva zestrei. Principiul ligei este, că o femeie care se hotărăște să se căsătorească, reprezintă o valoare mai mare decât ori ce avere în bani. Desființarea zestrei are să înalte valoarea morală a femeii. O femeie cu parale nici odată nu știe, la cine ține bărbatul său mai mult: La nevastă sau la banii ei?

La războiu. Poetul italian Gabriele D'Annunzio dă de știre, că plescă pe câmpul de războiu, pentru a câștiga nouă inspirațiuni de poezie. Cu un certificat de ziarist, primit dela gazeta Stampa din Milano, poetul va pleca zilele acestea la Tripolis.

Cursă modernă. Poliția din Budapesta pentru a preveni multe spargerii a hotărât să introducă în localitățile prăvăliilor sigle electrice de alarmă. Primele încercări s'au făcut. Rezultatul este cel mai bun.

„Universitatea Elisabeta.” Orașul Pionului va trimite o adresă guvernului, în care îl va ruga să facă pașii necesari la Majestatea Sa Monarhul, ca universitatea ce se va înființa în acest oraș, să poarte numele de *Universitatea Elisabeta*.

Sport de iarnă. Lovul de săniet, înlocuit lângă cimiterul militar din Sibiu, se va deschide și în iarna aceasta și va avea cinci linii pentru iubitorii sportului de iarnă. Biletul în abonament costă 10 cor. de familie, 3 cor. de persoană, 2 cor. de privitor; un singur bilet costă 20 bani, pentru privitori 10 bani. Biletele se vând la cassă.

Nouă uniformă. Jandarmeria din Austria va primi în curând o nouă uniformă, a cărei culoare va fi sură, ca și colcarea uniformei soldaților. Uniformă de aceeași culoare se va introduce și la jandarmeria țării noastre.

Un schelet. Într-o grădiniță din orașul Mișcoț, făcându-se niște săpături, lucrătorii au dat de un schelet de om. La început s'a crezut, că este vorba de o crimă veche. Un profesor din aceeași localitate a scris un articol, în care afirmă, că casele găsite ar fi rămășițele unui soldat rus căzut în lupta din vara anului 1849. Lupta între honvezi și muscali, întâmplată aici, a fost crâncenă, pe locul unde s'au găsit oasele omești, au stat bateriile rusești.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara, în zilele de lucru; iar în Duminică și sărbători la 3, 4^{1/2}, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Mulțămintă.

Tuturor prietenilor și cunoștințelor, cari din incidentul morții neîntatului soț și tată Ioan Popp, paroh în Uzou, au binevoit a-și exprima condolențele, le mulțămim pe această cale.

Intristată Familie.

Cărți și reviste.

Poezii, de Ioan Chiroiu, tip. Ciurov, Brașov, 1911. Prețul 1 cor. — Un volumaș cu 42 poezii și o dare de seamă asupra conținutului, semnată cu inițiale E. D., care declară, că „sunt foarte frumoase poeziile acestea”, „tablouri minunate redacte”, de o „măiestrie neîntrecută”, — și alte exagerări prietenești, foarte depărtate de adevăr.

„Minerva”, institut de arte grafice și editură din București, a scos din tipar următoarele produse literare: „*Calendarul Minervei pe anul 1912*”, foarte bogat în cuprins și ilustrațiuni. Prețul 1 leu 25 bani. „*Brândușa*”, comedie în 3 acte, tradusă de E. Gârleanu. Prețul 40 bani. Din „biblioteca Minervei” au apărut apoi broșurile următoare: *Doamna Elzen, de S. erkievitz, 30 bani*. *Sistemul solar, vol. I și II, după Charles Lane Poor, 30 bani* fiecare volum. *Hermann și Dorothea, de Goethe, prețul 30 bani*. *Faust, de Targheff, prețul 30 bani* și *Amorul mascat, de Balzac, prețul 30 bani*. Toate se pot comanda și prin librăria arhidiecezană din Sibiu.

„Țara Nouă”, revistă lunară, sub direcția d. Nicolae Xenopol, senator. Partea istorică și sociologică a revistei e sub direcția d. A. D. Xenopol, membru al Academiei Române, partea literară e sub direcțiunea d. Mihail Dragomirescu, profesor universitar. Iată sumarul nr. 2 al revistei (15 Noemvrie): A. D. Xenopol: Starea românilor în cele dintâi vecuri ale stăpânirii ungurești. Corneliu Moldovan: Ovidiu la Tomis (versuri). D. Anghel: Floarea de Alveș. Gustav Baron Belescu: Treacătoarea dela Turnu-Roșu (cu 12 ilustrațiuni). G. Marna: Odissea (Homer). E. Nicolae: Amintiri din teatru. — Moartea artistului G. Menolescu. Nicolae Xenopol: România și Bulgaria. Corneliu Moldovan: Cronică dramatică. Leon Feraru: Pisica (versuri). B. Nemțescu: Cronică veselă (versuri). Labetei care nu-mi cetește versurile. Javenal: Cronică zlei. — Raportul tratativilor de împăcare dintre conservatori și conservatori-democrați. M. S.: Cronică informativă: Cărți, reviste străine, reviste române. A. D. X.: Bibliografie. Prețul abonamentului pe un an 18 lei. Un număr un leu și 50 bani. Pentru Austro-Ungaria abonamentul 10 cor. pe an.

„Biblioteca pentru toți”, Nr. 704, cuprinde „*Rheea Silvia*”, piesă în 4 acte de N. Scurtescu. Deși scrisă acum treizeci de ani, a trecut neluată în seamă, până acum, când direcția Teatrului Național a făcut frumosul gest de a deschide stagiunea actuală cu această lucrare. Critica și presa au fost unanime în a recunoaște calitățile piesei și sinceritatea simțirii adevărate a celui ce a scris-o. Indemnăm cu tot dinadinsul pe toți iubitorii frumosului de a-și procura această broșură, care pentru suma de 30 de bani cuprinde într'un tipar îngrijit ediția acestei lucrări, revizuită după textul tipărit de autor în 1877. A se cere la Librăria editoare Leon Alcalay, București. Catalogul complet al acestei biblioteci, care cuprinde peste 700 volume bine alese d'ale literaturii române și străine, se trimite tuturor celor ce îl cer.

„Lucașfărul”, revistă literară și artistică nr. 23, 1911, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: A. Bărganu: Pictorul Mihail Pop. Esaterina Pitiș: Cântec (poezie). M. C.: Poezii populare. I. Borcea: Rămășișul, comedie într'un act de Goethe. G. Roticiă: Cântec de iubire (poezie). Ion Grid: Prăpastia. Maria Cunțan: Întârziate (poezie). M. Săulescu: Cântă o osterincă (poezie). V. Loichița: Trecut (poezie). Dări de seamă: O. C. T.: Alex. Ciura: Amintiri; Silv. Moldovan: Ardealul; Dr. I. R. ții și Al. Ciura: Poetice și legendar poetice; N. Bănescu: Corespondența familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu; Alenahul scriitorilor dela noi. Cronică: Episcopul Gherlei. Critică severă și critică indulgentă. Un faliment (M. S) Concertul Lucia Cosma (J. E). Concertele simfonice din București (I. Borgovan). Cronică școlară. — Bibliografie. Ilustrațiuni: M. Pop: Portretul Savaștiei Panovicj, Cap de studiu, Un bătrân cetind, Haiducul Radu Aughe!, Portretul Elisei Popovicj, Un înger (Elisa Petrovicj idealizată), Fete din Săcele.

Revista Teologică, organ pentru știință și viața bisericască. Apare de două ori pe lună. Redactor D. Nicolae Bălan, Redacția și administrația: Sibiu, strada Răis-senfel, 11. Numarii 14—18, din 15 August — 30 Octombrie 1911, au cuprinsul următor: Imn la centenarul seminarului „Andreian”: Ioan Teculescu. Centenarul seminarului „Andreian”: Dr. Nicolae Bălan. Corespondența episcopului Gheresim Adamovicj și mișcarea de emancipare a clerului și poporului românesc în anul 1791: Dr. S. Dragomir. Evenimente actuale din biserica catolică. Discuțiunea isocată pe urma articolului Principelui Max de Saxonia: Arhim. I. Scriban. Evoluționismul și credința: Dr. I. Broșu. Evenimente contemporane în biserica protestantă din Germania: Dr. Pavel Roșca. Un prietin sincer al poporului nostru: Dr. Ioan Urban Iarnic. E indiferent ceea ce credem? Pr. Romul Platoș O convertire la creștinism în evul mediu: D. Mărturisirea preoților: Dr. Nicolae Bălan. Cine va fi mitropolit-primat în România: Nichita Albu. Despre căsătorie: Ioachim Părau. Cuvânt despre muncă: Ioan Pop. Cuvântare rostită cu ocaziunea unei conferențe preoțești către preoți: Grăia. Cuvânt la Dumineca 27 după Rusali, de sf. Ioan Gură-de-aur: trad. de Melchisedec. Jubileul seminarului „Andreian”: Nicodim. Mișcarea literară: Nicanor și Gh. Comșa. Cronică bisericască-culturală: N. B., Gh. C., M. O. Tipicul cultului religios: Centoru!

Gramatică română. Institutul de editură A. Hartleben din Viena și Lipsca a publicat zilele acestea o nouă ediție, a patra, a gramaticii „Präktisches Lehrbuch der rumänischen Sprache zum Selbstunterricht”, de Teofil Wechsler. Un vol. de 182 pp. Prețul 2 cor. 20 bani. — Lucrarea este întocmită pentru germanii doritori de a studia limba românească. C prinde, pe scurt, toate elementele necesare gramaticale, însoțite de câteva bucăți alese din literatura noastră cultă și populară. Un capitol introductiv despre „Români și limba lor” schitează obiectiv originea și formarea limbii române, dând și câteva date (nu tocmă pe cele mai noue) despre numărul românilor aflători în diferite țări. Gramatica aceasta o pot întrebuița cu bun rezultat toți străinii, cari se ocupă în mod serios cu învățarea limbii române. Și pentru a ușura și mai mult munca începătorilor, ar fi de dorit să se introducă la o viitoare ediție unele îmbunătățiri în câteva capitole ale cărții. Astăzi bunăoară nu mai găsim la nici un scriitor român forme ca: *până, vânători, vieți, Pasci, Floresci, mă, numesc, omenii, mormânt, vânt, bătrâni, legân, răduneele* (scris cu é, de altă parte „stâncă” scris cu i, iar „plânge” cu â, — va să zică trei semne pentru același sunet). Etimologizme de felul acesta au dispărut până și din ortografia Academiei, și nici în publicațiunile Blajului de astăzi nu mai răsar; este prin urmare o desă-

vârșire superfluă să fie adăpostite pe paginile unei gramatice menite pentru începători. Se va scrie așadar: *pană, vânători, viață, Paști, Ploesți, mă, numește, oamenii, mormânt, vânt, bătrân, leagăn, răduneele* etc. (e)

Anuarul Băncilor Române pe anul 1912. Anul XIII. Redactor: Constantin Popp. Sibiu. Tiparul tipografiei arhidiecezane, 1911.

Șematismul societăților pe acții și al însoțirilor române din Transilvania și Ungarie, conșosut sub titlul de mai sus, a apărut zilele acestea în forma obișnuită.

„Anuarul” pe 1912 se extinde pe 14 coale de tipar și coala primă cuprinde, pe lângă partea calendaristică obișnuită, următoarele notițe și informații de folos practic: Mărima normală a bancnotelor; Terminusul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor, a notelor de stat vechi în valută austriacă și în coroane; Tambre de documente; Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obișnuite transformate în fracțiuni decimale; Tragerile la sorți ale lozurilor; Competența de timbru a registrelor comerciale (cu exemplu); Sala de timbru I, II și III; Tarifa pentru telegrame; Tarifa poștală și monetele diferitelor state.

Șematismul însuș se estinde pe 13 coale și cuprinde în V. părți instituttele de credit: societăți pe acții (145 la număr), însoțirile (35 la număr), societățile comerciale (7) și societățile de asigurare, indicându-se firma în toate limbile înregistrate, anul fondării, capital social, prețul acțiunilor, termenul de prescripțiune al capsoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficiale, numele și domiciliul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, numele și titlul funcționarilor; bilanțul și contul profit și pierdere pe 1910, în fine împărțirea profitului net și a cotelor de binefacere.

Un capitol special este rezervat „Solidarității”, arătându-se numele membrilor ei, scopul însoțirii, condițiile de primire, numele și domiciliul membrilor direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și al revizorilor experți, precum și ultimul bilanț al însoțirii pe anul 1910.

După aceasta urmează consemnarea altelor instituții de natură economică-financiară, parte deja înființate, parte în înființare și sub înregistrare, aranjate după oomitare.

La finele „Anuarului” sunt două sumare, unul după sediu, arătându se în care oraș, ce instituții financiare românești sunt, și altul alfabetic.

Prețul anuarului legat elegant în pânză este K 4 + 20 fl. pentru porto și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu (Nagyszeben).

Teatru.

Măne, Sâmbătă, se dă „*Katakomben*”, comedie. Duminecă d. a. „*Doppelmann*”, comedie, seara opereta „*Fürstentind*”.

Poșta redacției.

Lămuriri II. Nu le putem publica. Vă rugăm să vă adresați ziarului în care ați fost atacat, și care e dator să vă publice rectificaările.

Un răspuns. Așe, cum ni l-ai trimis, în extensiune chilometrică, nu l putem publica. Fă altul mai scurt, și rămai la obiect, nu înjura chestii noi, cari provoacă contra-răspunsuri noi, și-l publicăm.

Pentru săraci.

La apelul nostru pentru darurile de împărțit între săracii noștri la Crăciun am primit dela Excelența Sa domnul *Ioan Meștariu* arhiepiscop și mitropolit, totodată patronul Reuniunii noastre, cor. 20; dela dnii Pantaleon Licoța, căpitân benz, 10 cor; Dr. Aurel Novac, avocat, în Biserica alba, drept răscumpărare de anul nou, 10 cor.; Ioan Dăoc, prot. eme., dela Păr. *George Borzea*, paroh (Covaș) câte 3 cor. Dem. Kabadelev, pictor (Săliște). Dr. I. Voinea, Dr. A. Dragomir, cand. de adv., Salomia Barbu, ec. câte 1 cor. și Părintele Teodosie Paulenac (mănăstirea Putna-Bucovina), 4 cor.

Aducând cele mai sincere mulțăminte pentru prinos, rugăm publicul nostru să fie cu îndurare către săraci.

Sibiu, 3 Decembrie n. 1911.
Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
președinte.

Stefan Duca
notar.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din comunele: Fueș-Bagara și Valea-Lungă, protopresbiteratul Iliș a scris concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt:

- 1. Salar fundamental 600 cor. iar restul de câte 400 cor. se va cere dela stat.
2. Cuartir corespunzător.
3. Grădină ori 20 cor. pe an.
4. Lemne de foc recerute.

Cuincuenaliile se socotesc numai dela ocuparea postului definitiv la aceste școli, iar în caz că se va primi ajutor dela stat, atunci se pot computa toți anii de serviciu.

Învățătorul e îndatorat a conduce pe elevi în Dumineci și Sărbători la biserică și a cânta cu ei la Sf. liturghie și totodată se instruce pe elevii din școala de repetiție.

Doritorii de a ocupa unul din aceste două posturi, au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis, având a se prezenta în comună în vre-o Duminecă ori Sărbătoare la biserică, spre a cânta sau a se face cunoscut poporului.

Iliș, la 7 Noembrie, 1911.

Oficiul protopresbiteral:

Z. Mureșan protopresbiter.

Dr. BEU

medic practic și dentist

s'a reîntors și ordonează (Strada Poschen Nr. 6) dela 8-10 ore a. m. și dela 2-4 ore p. m. (451) 1-3

Mult onoratului Public și preastimați Preoți!

Prin prezenta fac cunoscut, că noutățile în Juvaericale, Orolage, articoli de aur și argint, — au sosit; și învit pe această cale la o vizitare a depozitului meu. (434) 6-10

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate.

Cu toată stima:

Iuliu Erős

Deposit de fabrică în Juvaericale, — Orolage și mărfuri de aur și argint. Sibiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Zilnic în zile de lucru dimineața dela 7 1/2 până seara la 7 1/2 oare.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Biru central, stabiliment medical: Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și 4-5 p. m.

[448] 46- Director-șef

Dr. Cosmutza.

Picăturile de stomach ale lui Brády

Maica Domnului de Mariazell ca marcă de scutare

de aceea numite „Picături de stomach de Mariazell“, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, dureră de cap și stomach, greață, colică, insomnie, anemie și gălbinare etc. Se găsește în farmacii cu prețul — 90 bani și C. 1-60. 6 sticle cu C. 5 40, 3 sticle duple C. 4-80, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei“, Viena I. Fleischmarkt II. Depozit Nr. 5. — A fi cu atenție la marca de scutare cu Maica Dlui de Mariazell, embalage roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (4) 25-25

În Sibiu se află în depozit la: August Teutsch, Carl Morscher, Guido Fabritius.

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărmi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiți — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu, pictor bisericesc. (Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

(440) 3-10

Anunț de noroc!

Prima tragere la 14 Decembrie. Invitare la participarea Șanselor de câștig garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos: Mărci 600,000

Table with 2 columns: Mărci and Câșt. principale. Values range from 560,000 to 302,000.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Table with 3 columns: Los întreg, Jumăt. de los, Sfert de los.

Planul oficios de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

14 Decembrie.

Samuel Heckscher senr.

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. cătră Dl Samuel Heckscher senr. Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi (un los întreg à M. 6— (K 7—) de jum. à M. 3— (K 3-50) un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa: Suma o primiți alăturat Prin mandat postal Ridicați-o prin ramburs Ce nu corespunde a se șterge. (389) 16-16

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur.

Traiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Depositor general și de expedare:

O să mă înnece această tusă rea!

Farmacia „Reichspalatin“ Budapesta, VI. Váci-körut 17

Pastilele de piept ale lui Egger m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rumler, Carol Priessel, August Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacii.

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depozitului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl etc.) cu prețuri de 600 - 2000 cor. Armonii de școală dela 200 cor. în sus.

Cu distincă stimă: T. Popovici, profesor de muzică.

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7. (Vis-à-vis de hotelul Impăratul roman.)

(411) 5-

Banca culturală

institut de credit și economii „LUMINA“ societate pe acții în Sibiu.

Centrala: Sibiu. Filiale: Mureșosorheiu și Turda. Capital social cor. 600,000 Fond de rezervă 15,000 Depuneri 1,250,000

Acoardă împrumuturi:

pe cambii de prima bonitate și pe hipotecă cu 7% pe cambii și obligații cu cavenți cu 8%

fără nici o proviziune.

Primește depuneri:

cu 4 1/2% cari se pot ridica fără anunț, cu 5% cari rămân mai mult de 1/2 an la institut, și cu 5 1/4% dela corporațiuni bisericești și dela 10,000 cor. în sus.

Pentru depuneri plătește institutul darea.

Deponenții externi pot ridica depunerile prin poștă fără spese și pot face depunerile tot fără spese prin cecuri, cari la cerere le punem la dispoziție.

Diracțiunea.

(416) 10-

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană

A APARUT CALENDARUL JUBILAR AL POPORULUI ROMAN

(BUDAPESTA, VII., ISTVÁN-UT 11)

pe anul viset 1912. — Cuprinde pe 216 pagini, format octav mare: peste 100 de articole și articolașii literari, economici, beletristici, statistici, glume, caricaturi. între cari cea mai reușită: „Burdea reîntors la vechea lui lefterie“

125 ilustrațiuni dintre cari 19 tipărite pe hârtie velină, reprezentind porțuri naționale și vederi dela serbările jubiliare din Blaj. Copertă admirabilă tipărită în trei colori. Desemnat de artistul Ary Murnu din București.

Călăuz în Budapesta. Important pentru oricine (ziua audiențelor), oficiilor de staf, clinicilor, spitalelor, deputaților români, a funcționarilor români din ministere și a românilor din Budapesta în general. Conspectul exact al tuturor advocaților români din Ungaria și o mulțime de alte lucruri de folos.

Prețul 40 fileri plus porto 10 fil. Comercianții și vânzătorii primesc 25% rabat. Comenzile să se adreseze la Administrația „Foi Poporului Român“, Budapesta, VII., István-ut 11.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

- Octavian Goga, Însemnările unui trăcător, crâmpie cîn sbuciumările dela noi. Prețul 3 cor. în România Lei 3-50, porto 30 fil.
N. Iorga, Serbările dela Blaj, Însemnătatea lor politică, culturală și literară, à 30 fil., porto 5 fil.
N. Iorga, Un biruitor, Radu Vodă Șerban, à 50 fil., porto 5 fil.
N. Iorga, Tulburările bisericești și politicianismul. O cuvântare și articole Prețul 75 fil., porto 5 fil.
Al. Ivan Constantinov, Bai Ganciu sau minunate povestiri despre un bulgar din zil-le noastre. Traducere de St. G. Sergent. Prețul 60 fil., porto 10 fil.
Rudolf von Gotts hall, Trădătorul, traducere din limba germană de Alexandru Franz scu. Prețul 30 fil., porto 5 fil.
Goethe, Hermann și Dorotea traduce: e în hexamerii de Maria Bănuțescu. Prețul 80 fil., porto 5 fil.